

FLAKSTAD KOMMUNE

tlf: 7605 2201

fax: 7605 2209

Vår dato: Vår referanse: Arkivnr.:

30.09.2004 2008/2004 – ts

Vår referanse må oppgis ved alle henvendelse

Deres dato:

Deres referanse:

Saksbehandler: Tom Solli

E-post: tom.solli@flakstad.kommune.no

Sosialdepartementet

Postboks 8019 Dep.

0030 Oslo

Arbeids- og sosialdepartementet	
Saksnr.:	Dok.nr.:
200400403	2
Arkivkode:	Dato:
416.9	04.10.04
Avd.:	Saksbeh.:
SAP	
U.off.:	

NOU 2004:13: OM SAMORDNING AV AETATS, TRYGDEETATENS OG SOSIALTJENESTENS OPPGAVER.

Flakstad kommunestyre vedtok følgende den 27.9.04:

Vedtak:

Flakstad kommune mener kommunemodellen bør legges til grunn for den framtidige organisering av Arbeids – og velferdsforvaltning i Norge. Skal man få til en mer effektiv iverksetting av arbeidslinja i velferdspolitikken krever det vilje og evne til å samordne innsatsen i det enkelte lokalsamfunn. Nøkkelen til å få dette til er en samordning i kommunal regi.

Vedlagt følger også selve saken.

Med vennlig hilsen

Tom Solli
rådmann

Kopi:

Lofotrådet, postboks 406, 8376 Leknes.

Flakstad kommune

8380 RAMBERG

BEHANDLET AV	SAKSNR.	ARKIVNR.	MØTEDATO	MØTESTED
Kommunestyret	040/2004		27.09.04	Flakstad Bo – og servicesenter

Saksbehandler: Tom Solli

SAMORDNING AV AETAT, TRYGDEETAT OG SOSIALTJENESTE.

SAKSDOKUMENTER:

./.. Høringsbrev dat. 8.7.04

SAKSOPPLYSNINGER:

Stortingsmelding nr. 14 (2002-2003) ble lagt frem i desember 2002, med forslag fra Regjeringen om en felles førstelinjetjeneste for de tre tjenestene. Ansvarsdeling mellom kommune og stat skulle være som i dag, mens det ble foreslått en endret organisering på den statlige siden. Den felles førstelinjetjenesten skulle etableres i et samarbeid mellom stat og kommune.

Stortinget behandlet meldingen våren 2003, men valgte å ikke realitetsbehandle forslaget, og ba i stedet om en ny utredning.

Når Stortinget ba om ytterligere utredning har regjeringen derfor lagt vekt på å få en prosess som involverer så mange parter som mulig, og som skal gi et grunnlag for å komme frem til en løsning som det er bred enighet om.

Rattsø-utvalget har utredet alternative organisasjonsmodeller. Utvalget var sammensatt av uavhengige fagpersoner og hadde også en referansegruppe på over 30 personer, hvor alle berørte parter var invitert til å delta. Og berørte parter er i denne sammenhengen mange: Brukerorganisasjoner, arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner, nåværende etater, KS osv.

Rattsø-utvalgets rapport er nå på en bred høring med frist 1. november.

Det spesielle med denne reformen er at alle, – både de politiske partiene, brukerorganisasjonene, arbeidslivets parter og kommunesektoren, - synes å være enige om at reformen er nødvendig, og til dels overmoden. Likevel har det vist seg vanskelig å få frem hvilke alternative organisasjonsmodeller de enkelte parter ønsker.

VURDERING:

Utfordringene på velferdsområdet er store. Ca. 10 % av befolkningen mellom 16 og 67 år som har uførepensjon, vi passerte nylig 300 000.

Med minst like mange i tillegg som til enhver tid er ute av eller borte fra arbeid, enten fordi de har sykepenges, er arbeidsledige, går på attføring eller har sosialhjelp, synliggjør dette at vi ikke makter å hindre at stadig flere faller utenfor arbeidslivet og blir stønadsmottakere.

Rattsøutvalget, som avleverte sin NOU før sommerferien, avdekket at "innelåsing" i en etat synes å være et vel så stort problem som det som har vært betegnet som "kasteballproblematikk". "Innelåsing" vil si at brukere som har rettigheter til en stønad blir gående på denne, og kommer seg ikke videre i systemet. Eksempel på dette er sykmeldte som blir gående et helt år før det skjer en overføring til Aetat, selv om det helt klart ville vært hensiktsmessig å sette i gang tiltak som Aetat forvalter på et tidligere tidspunkt. Trygdeetaten legger vekt på at attføringstiltak skal vurderes så tidlig som mulig også i en sykepengefase. Den organisatoriske oppdelingen setter likevel en bremse, og fører til at tiltak kommer sent, - og kanskje for sent i gang.

Utvalget foreslår:

- At det opprettes en statlig etat for arbeid og inntekt som samler ansvaret for tjenester og ytelser som har med arbeid og redusert arbeidsevne å gjøre. Ansvarsområdet vil strekke seg fra arbeidsformidling til uførepensjon. Etaten vil blant annet få ansvar for oppfølging av sykmeldte og IA-arbeidet.
- At kommunene beholder ansvaret for sosialhjelpen, men at det innføres en statlig arbeidssøkerstønad for personer uten rett til dagpenger.
- At etaten for arbeid og inntekt etablerer en førstelinje som gir brukere raskt tilbud om aktive tiltak slik at de ikke blir gående lenge på passive stønader, eller blir kasteballer i systemet. Førstelinjen bør samlokaliseres med sosialkontoret.
- At det opprettes en statlig etat for pensjoner, familieytelser og helserefusjoner.

Samarbeid og brukerretting i dagens forvaltning

Grenseflater, ansvarsdeling og spesialisering mellom etatene gjør det nødvendig med samarbeid mellom Aetat, trygdeetaten og sosialtjenesten. På mange måter kan en si at dagens organisering bygger på en samarbeidsdoktrine. Samarbeid skjer både på strategisk nivå (overordnet og på ledelsesnivå) og på enhetsnivå (saksbehandler/individnivå om enkeltbrukere), og er tuftet dels på politiske føringer, og dels på initiativ fra etatene selv. Formelle føringer for samarbeid er nedfelt i lover, forskrifter og sentrale rundskriv og retningslinjer. Ledelsene i statsetatene har også inngått samarbeidsavtaler. Forsøk på ulike områder er også en del av en sentral strategi for utvikling av samarbeidet. Samarbeidet mellom etatene med utgangspunkt i et samarbeidsrundskriv fra de ansvarlige departementer (H-28/97) er evaluert av Telemarksforskning. Evalueringen viser at samarbeid mellom kommunene og de statlige tjenestene er utbredt, selv om ikke alle har etablert formelle fora eller formelle samarbeidsrutiner. Telemarksforskning konkluderer også med at samarbeidet bidrar til at brukere i mindre grad enn før, blir sendt på en unødvendig rundgang mellom etatene.

Det konkrete samarbeidet mellom etatene dekker et bredt felt av oppgaveområder og målgrupper, og endres over tid i tråd med politiske prioriteringer. For tiden er følgende områder spesielt aktuelle for samarbeid:

- Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv - samarbeid mellom trygdeetaten og Aetat.
- Attføringsfeltet - samarbeid mellom trygdeetaten og Aetat.
- Reaktivisering av uførepensjonister - samarbeid mellom trygdeetaten og Aetat.
- Tiltaksplanen mot fattigdom - samarbeid mellom Aetat og sosialtjenesten.
- Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere - samarbeid mellom kommunene og Aetat.

Et viktig grep i samordningsbestrebelsene er forsøksvirksomheten. Det foregår samordningsforsøk 17 steder. I tillegg gir en rekke andre forsøk og samlokaliseringer nyttige erfaringer. Det gjelder f.eks. forsøksprogrammet «Helhetlige, samordna tiltak» (tiltak.no) som er en oppfølging av Utjamningsmeldinga, samlokalisering i offentlige servicekontorer, og andre samlokaliseringer som skjer innen ordinære rammer tilskyndet av signaler fra daværende sosialminister og arbeids- og administrasjonsminister.

De tre arbeids- og velferdsetatene er også avhengige av samarbeid med andre aktører for å kunne gi brukerne et tilpasset tilbud. Blant offentlige aktører er helsetjenesten (inklusive private leger) særlig viktig for brukere med helserelaterte problemer, og i noen grad for sosialhjelpsmottakere. Utdanningssektoren er særlig viktig for arbeidssøkere, inklusive yrkeshemmede, sosialhjelpsmottakere og enslige forsørgere. Individuell plan (bl.a. nedfelt i lov om helsetjenester og sosialtjenesteloven) er et viktig redskap for samarbeid mellom sektorene. Arbeidsgivere er viktige samarbeidspartnere for å få personer med sykdoms- eller ledighetsproblem tilbake til arbeid, og som tilbydere av ulike arbeidsmarkedstiltak.

Brukerorganisasjoner er viktige samarbeidspartnere i etatenes bestrebelser for brukerretting, og andre frivillige organisasjoner som medspillere i rusrelatert arbeid.

Utredningen viser at mange kommuner er kommet lengre i tenkningen og arbeidet med å realisere en felles etat enn det utvalget og de statlige etatene har gjort. Erfaringene fra ulike lokale samordningsforsøk er dessverre lite vektlagt av utvalget.

Utvalget stempler halvparten av sosialhjelpsmottakerne som uegnet for arbeidslivet. Disse mottakerne skal være et kommunalt ansvar. Resultatet blir at disse menneskene og den kommunale sosialhjelpen stemples som "fattigkasse". Staten øker også muligheten for ytterligere å velte kostnader over på kommunene.

- En mer effektiv iverksetting av arbeidslinja i velferdspolitikken krever vilje og evne til å samordne innsatsene i det enkelte lokalsamfunn. Kommunene har vist denne viljen og evnen, mens de statlige etatene snarere har vært bremseklosser.

Utvalget har valgt å konsentrere sin drøfting om fire hovedtyper av modeller:

- 2 modeller der ansvaret for de samlede oppgavene i hovedsak er fordelt på to organisasjoner, én som samler ansvaret for ytelser og tjenester knyttet til arbeid og redusert arbeidsevne, én med ansvar for pensjoner, familieytelser og helserefusjoner.

- Modell 1: statlig arbeidslinje
- Modell 2: kommunal arbeidslinje
- 2 modeller hvor oppgavene samles i én organisasjon
- Modell 3: statlig énetatsmodell
- Modell 4: kommunemodell

Kommunemodell:

Modellen samler hele arbeids- og velferdsforvaltningens ansvarsområde hos kommunene. Det betyr at også de oppgavene som i den kommunale arbeidslinjemodellen er lagt til en statlig pensjonsetat, overføres til kommunene. Det gjelder ansvar for alderspensjon, familieytelser, helserefusjoner m.v.

Hovedmålet for kommunene vil være å følge opp målet om flere i arbeid og aktiv virksomhet og færre på trygd og sosialhjelp. Kommunene må selv formulere de operative målene for sin del av arbeids- og velferdsforvaltningen.

Overføring av en rekke sterkt regelstyrte og rettighetsorienterte ytelser og ansvaret for ivaretagelse av nasjonale hensyn i arbeidsmarkedspolitikken, vil kreve en betydelig statlig styring av kommunene, Utvalget forutsetter at regelverksutvikling med fastsettelse av forskrifter og generelle retningslinjer vil være et statlig ansvar i denne modellen. Utformingen av finansieringssystemet vil være avgjørende for hvordan en kommunal modell kan fungere, og drøftes derfor nærmere. For øvrig antar utvalget at et kommunalt ansvar ville kreve utvikling av nye styringsinstrumenter knyttet til kontroll og oppfølging.

Utvalget legger til grunn at overføring av oppgaver til kommunene må være basert på at kommunene selv skal ha stor frihet til å organisere oppgaveløsningen. Utvalget antar at det i denne modellen derfor vil bli valgt ulike organisasjonsløsninger avhengig av lokale behov og forutsetninger. Kommunene bør ha gode forutsetninger for å etablere en førstelinje som tilfredsstiller de krav utvalget har satt opp. Det må etableres et samarbeid med pensjonsetaten. Gitt de nasjonale oppgaver som kommunene vil ivareta i en slik modell, kan det være nødvendig at staten gir klare pålegg om, og eventuelt legger til rette for fellesløsninger bl.a. i forbindelse med drift og utvikling av IKT-systemer og et landsdekkende system for jobbformidling.

Kravene til nasjonal styring reiser spørsmål om behovet for en egen organisering av styringsfunksjonene på statlig nivå. Dersom ansvaret samles i et eget direktorat eller lignende, vil det også være aktuelt å inkludere det relevante ansvar som i dag ivaretas av Sosial- og helsedirektoratet.

Konklusjon:

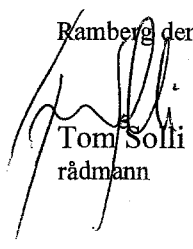
Skal man få til en mer effektiv iverksetting av arbeidslinja i velferdspolitikken kreves det vilje og evne til å samordne innsatsen i det enkelte lokalsamfunn. Gjennom mange forsøksordninger

har kommunene vist kreativ innsats på dette området. Kommunemodellen bør legges til grunn for den framtidige organisering av Arbeids- og velferdsforvaltningen i Norge.

INNSTILLING:

Flakstad kommune mener kommunemodellen bør legges til grunn for den framtidige organisering av Arbeids – og velferdsforvaltning i Norge. Skal man få til en mer effektiv iverksetting av arbeidslinja i velferdspolitikken krever det vilje og evne til å samordne innsatsen i det enkelte lokalsamfunn. Nøkkelen til å få dette til er en samordning i kommunal regi.

Ramberg den 15. sept 2004.

Tom Solli
rådmann

FLAKSTAD KOMMUNE

Ret. kopi bekreftes:

Dato: 20.09

Sign: Line Johansen

KOMMUNESTYRETS BEHANDLING:

Enstemmig vedtatt.